

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**3-6 YAŞ ÇOCUKLARININ SOSYAL-DUYGUSAL
GELİŞİMİNDE DIŞ MEKÂNDAYI OYUN FIRSATLARININ
ÖNEMİNE İLİŞKİN EBEVEYN GÖRÜŞLERİ**

Sümeyye ARITÜRK

Denizli - 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**3-6 YAŞ ÇOCUKLARININ SOSYAL-DUYGUSAL GELİŞİMİNDE DIŞ
MEKÂNDAN OYUN FIRSATLARININ ÖNEMİNE İLİŞKİN EBEVEYN
GÖRÜŞLERİ**

Sümeyye ARITÜRK

Danışman

Doç. Dr. Fatma Nilgün CEVHER KALBURAN

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Sümeyye ARITÜRK

TEŞEKKÜR

Okul Öncesi Eğitimi Bölümünde tezsiz yüksek lisans yapma sürecinde kıymetli görüşleri ile beni yönlendiren, rehberlik ederek bana yol gösteren danışmanım Doç. Dr. Fatma Nilgün CEVHER KALBURAN Hocamıza, teşekkür ederim.

Maddi ve manevi yanımda olan, eğitim ve çalışmalarımaya gönülden destek veren sevgili eşim Serdar ARITÜRK'e, tüm çalışmalarımaya ve derslerimde bizzat yanımda duran minik yüreğiyle bana enerji veren biricik kızım Beyza ARITÜRK'e

Heran varlıkları ile bana güç katan sevgili annem Seher DOKUMACI ve değerli babam Halil DOKUMACI'ya

Aynı okulda görev yaptığım, birlikte yol aldığım kıymetli arkadaşım Ayşe SİZHAN'a

Sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim. İyi ki varsınız.

Sümeyye ARITÜRK

ÖZET

3-6 Yaş Çocuklarının Sosyal-Duygusal Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarının Önemine İlişkin Ebeveyn Görüşleri

ARITÜRK, Sümeyye

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı

Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Doç. Dr. Fatma Nilgün CEVHER KALBURAN

Ocak 2022, 44 sayfa

2021-2022 eğitim yılında Denizli ili merkez ilçelerinde 3-6 yaş çocuklarının sosyal-duygusal gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarının önemine ilişkin ebeveyn görüşlerini tespit etmek amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Çalışma tarama modelinde ve nicel bir çalışmadır. Araştırma “kolay ulaşılabilir örnekleme” yöntemiyle seçilen anket sorularının tamamına cevap veren 372 ebeveyn den elde edilen verilerin analizi ile oluşturulmuştur.

Ebeveynlerin dış mekanda oyun fırsatlarına yönelik olarak en fazla fırsat verdikleri alanın evin/apartmanın bahçesi olduğu görülmüştür. Bununla birlikte mahalledeki çocuk parkının da çocukların dış mekan oyun alanı olarak sık sık kullandırıldığı görülmüştür. Ebeveynlerin ev-apartman bahçesi ile mahalledeki oyun parklarını çocuklarının sıklıkla açık oyun alanı olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Mesirelik alanların, çocuk oyun parklarının ve evin/apartmanın önündeki sokak aralarının ise ara sıra dış mekan oyun alanları olarak kullanıldığı görülürken mahalledeki sokak aralarıyla okul saatleri dışında okul bahçelerinin hiçbir zaman kullanılmadığı görülmüştür. Ebeveynlerin çocuklarının gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarını genellikle günde bir defa vermekteler. Ebeveynlerden günde birden fazla ve sadece hafta sonları izin verirken ayda bir kez bu fırsatı sunanlarında ver olduğu görülmüştür. Dış mekanda geçirilmesine imkan verilen süre genel olarak 1,5-2 saat ve 1 saattir. Bu süreler az ve sınırlı olmakla birlikte çocukların gelişimlerinde önemli katkılar sunmaktadır.

Okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik olarak büyük oranda çocuklarda doğa sevgisini pekiştireceği ifade edilmiştir. Bununla birlikte farklı yetişkinlerle iletişim kurabilecekleri, başladığı işi sonuçlandırma becerinin gelişeceği

ileri sürülmüştür. Ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarının önemini çok iyi bilmektedirler. Ebeveynlerin sosyal duygusal gelişiminde dış mekanda oyun fırsatlarının çocuğun cinsiyeti çocuğun yaşı ve çocuk sayısına göre farklılık göstermediği ancak ebeveynin öğrenim durumu ve ebeveynin mesleğine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Farklılığın ebeveynin öğrenim durumuna göre lisansüstü mezunlarının çocukların sosyal duygusal gelişimlerinde dış mekan oyunları konusunda ilk ve ortaokul, lise ve üniversite mezunlarından biçimde farklı ve daha olumlu düşünmektedir. Mesleklerine göre öğretmenlerin ortalamasının serbest çalışan ve işçilerden yüksek olduğu, öğretmenlerin çocukların sosyal duygusal gelişimlerinde dış mekan oyunları konusunda serbest çalışan ve işçilerden anlamlı biçimde farklı ve çok daha olumludur.

Anahtar Sözcükler: Dış mekan, oyun, ebeveyn, sosyal-duygusal gelişim.

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	2
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM – KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Sosyal Duygusal Gelişim	6
2.2. Dış Mekan Eğitim Ortamlarının Önemi ve Çocukların Gelişim Alanları Üzerinde Etkisi	8
2.5. İlgili Araştırmalar	11
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – YÖNTEM	14
3.1. Araştırmanın Modeli	14
3.2. Çalışma Grubu	14
3.3. Veri Toplama Aracı	15
3.4. Verilerin Analizi	16
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM – BULGULAR.....	18
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	18

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	20
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	21
BEŞİNCİ BÖLÜM – TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	25
5.1. Tartışma ve Sonuç	25
5.2. Öneriler	27
KAYNAKÇA	28
EKLER	31
ÖZGEÇMİŞ	33

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. <i>Ebeveynlerin Kişisel Özellikleri Dağılımı</i>	14
Tablo 3.2. <i>Dış Mekan Oyun Fırsatları Anketi ve Sosyal Duygusal Gelişim anketi Verilerinin Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) Analizi</i>	16
Tablo 4.1. <i>Ebeveynlerin Dış Mekanda Oyun Fırsatlarına İlişkin Görüşleri</i>	18
Tablo 4.2. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarıyla İlgili Sıklık, Süre, Oyun Partnerine İlişkin Görüşleri</i>	19
Tablo 4.3. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşleri</i>	20
Tablo 4.4. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Çocuğun Cinsiyetine Göre Analizi</i>	22
Tablo 4.5. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Çocuğun Yaşına Göre Analizi</i>	22
Tablo 4.6. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Öğrenim Durumlarına Göre Analizi</i>	22
Tablo 4.7. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Mesleklerine Göre Analizi</i>	23
Tablo 4.8. <i>Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Çocuk Sayılarına Göre Analizi</i>	24

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

İnsan yaşamının önemli bir evresi olan üç-altı yaş evresinin çocukların gelişimlerini tamamlamaları açısından çok önemli olduğu bilinmektedir. Çocukların bilişsel ve psikomotor becerileri gibi sosyal duygusal gelişimleri de çok önemlidir. Bu çalışmada üç-altı yaş çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin dış mekânda oyun fırsatları açısından incelenmiştir.

Çalışmanın bu bölümünde problem durumu problem cümlesi, alt problemler, amaç, önem, sayılıtlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Dış mekândaki doğal çevre ortamlarının önemi ve çocuğun gelişimi üzerindeki etkisine, erken çocukluk literatüründe 18. yüzyıl başlarından itibaren rastlanmaktadır. Rousseau, Pestalozzi, Froebel, Dewey ve Gandhi gibi eğitim öncüleri çocukların doğayla öğrendiklerini, doğal ortamların çocuklara gözlem yapmaları ve deneyerek keşfetmeleri için özgür fırsatlar sunduğunu önemle vurgulamışlardır (Henniger'den aktaran Burçak, 2016).

Çocukların zamanlarının büyük çoğunluğunu eğitim ortamlarında harcadıkları göz önünde bulundurulduğunda, ancak dış mekânın önemi ve kalitesi arttırıldığında, çocukların gelişimsel ve öğrenmeye dayalı ihtiyaçları için gerekli olan fırsatların yaratılması söz konusu olacaktır (Taylor ve Morris, 1996). Bu nedenle dünyanın önde gelen pek çok uluslararası kuruluşu tarafından eğitimde kalite kavramına verilen değerin, son yıllarda giderek önem kazandığı görülmektedir. OECD tarafından 2001 ve 2006 yıllarında hazırlanan “Güçlü Başlangıç I ve II” raporlarında erken çocukluk eğitiminde kalitenin ön plana çıkartıldığı görülmüştür. 2008 yılında ise OECD’ nin Eğitim Politikaları Komitesi tarafından “Erken Çocukluk Bakım ve Eğitiminde Kalitenin Teşvik Edilmesi” en öncelikli politika alanı olarak belirlenmiştir (Biehl'den aktaran Burçak, 2016).

Oyun özellikle okul öncesi dönemde çok büyük bir öneme sahiptir. Çocukların gelişimlerinin sekteye uğramaması açısından olmazsa olmaz bir özelliktedir. Çocukların her an her yerde oyun oynayabileceklerini unutmamalıyız. Bununla birlikte çocukların var olan performanslarının tamamını kullanabilmeleri için çeşitli ortamlara ihtiyaç duyarlar. Dış mekân oyun ortamları bu açıdan çocuklar çok büyük bir imkandır. Çocuklar

dış mekanlarda daha rahat hareket edebildikleri, daha özgürlükçü bir ortam sağladığı için, çocukların gelişimlerini desteklemede büyük bir role sahiptir.

Çocukların öğrenme ve gelişim süreci için oldukça önemli bir yere sahip olan dış mekan ortamları ve bu alanda oynanan oyunlarının giderek azaldığı görülmektedir. Oysa çocukların sosyal duygusal gelişimlerinde dış mekanlarda oyunlar çok önemlidir. Ailelerin çeşitli korkular ve kaygıları nedeniyle dışarıya çıkamayan çocuklar için, dış mekanda güvenli bir şekilde oyun oynayıp vakit geçirebilecekleri yerlerin yeterli olması gerekmektedir. Ancak bunun sağlanabildiği yerler yok denecek kadar azdır. Bu noktada iş ailelere düşmekte ve ailelerin bu alanları çocuklarının kullanımına sunması önem arz etmektedir. Dış mekanda oyunlar ve bu oyunları oynayabilecekleri yüksek kaliteli dış mekanların kullanıma sunulması gerekliliği gün geçtikçe artmaktadır (Burçak, 2016). Ailelerin çocuklarının dış mekanda oyun tercihleri sunması, mümkün olduğunca fazla oyun ve zaman geçirmesine fırsat verilmesi çocukların sosyal duygusal gelişimleri açısından önemlidir. Bu konuda ebeveynlerin tutumları belirleyici ve önemli bir faktördür.

1.1.1 Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “3-6 yaş çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarının önemine ilişkin ebeveyn görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.1.2 Alt Problemler

Araştırmada aşağıdaki alt problemler ele alınmıştır:

1. Ebeveynlerin çocuklarına sundukları dış mekan oyun fırsatları oyun alanı, oyun sıklığı, oyun süresi ve oyun partneri açısından nasıldır?
2. Okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşleri nelerdir?
3. Okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşleri
 - a. Çocuğun cinsiyeti,
 - b. Çocuğun yaşı,
 - c. Ebeveynin öğrenim durumu,
 - d. Ebeveynin mesleği,

- e. Ebeveynin çocuk sayısı değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli ilinde okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenci velilerinin 3-6 yaş çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarının önemine ilişkin görüşlerinin neler olduğunun tespit edilmesi ve bu alanda bilimsel bulgulara dayalı bilgilerin paylaşılmasına katkıda bulunması amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Çocuklar okul öncesi eğitim okullarına gitmelerine ve her gün dışarıda vakit geçirmelerine rağmen araştırmacılara göre, okul öncesi eğitim kurumlarındaki hareket düzeyi düşüktür. Okul öncesi yaşındaki çocukların günde ortalama 1 saat dış alanda oyun oynaması ve fiziksel hareket etmelerinin gerektiği belirtiliyor. Çocukluk döneminde en yaygın nörolojik hastalık hiperaktivite ve dikkat eksikliğidir. ABD' de Kuo ve Taylor 2004 yılında hiperaktivite ve dikkat eksikliği teşhisi olan çocuklarda yaptığı çalışmada, yeşil dış mekân alanlarının ve dış mekân faaliyetlerinin hiperaktivite ve dikkat eksikliği semptomlarını azalttığı gözlemlenmiştir (Yalçın, 2015).

Çocuklar dış mekânda oyun oynamaya erken çocukluk döneminde daha çok ihtiyaç duyarlar. Bu dönemdeki çocuklara seçme fırsatı verilirse, dış mekan da oynamayı tercih ettikleri görülmüştür. Dış mekânda yer almayı ve oyun oynamayı çocuklar çok fazla istemektedir. İngiltere'de yapılan bir başka çalışmada da görülmüştür ki, dış mekânın tercih edilmesi, öncelik sırada yer alır ve okul öncesi eğitim kurumların da daha çok tercih edilen faaliyetlerdedir (White'dan aktaran Burçak, 2016).

Okul öncesi eğitim kurumlarındaki dış mekân ortamlara yönelik yapılan araştırmalarda dış mekânlar genel olarak fiziksel özellikler, materyaller, nitelikli okul bahçesi engelleri, çocuk başına düşen dış mekân miktarı ve yeşil bitki türleri açısından incelenmiştir (Çelik, 2012; Gönen ve Saranlı, 2014; Kalburan, 2014; Kaçan, Halmatov ve Kartaltepe 2017). Bunun yanı sıra Türkçe literatürde, okul öncesi öğretmenlerinin dış mekan ortamlarına ve dış mekan uygulamalarına ilişkin görüşlerini içeren araştırma sayılarının giderek artış gösterdiği görülmektedir (Alat, Akgümüş ve Cavalı, 2012; Kalburan, 2014; Yalçın, 2015; Ata, 2016; Huz ve Kalburan, 2017; Kaçan, Halmatov ve Kartaltepe 2017). Ebeveynlerin görüşlerine ise yapılan araştırmalardan bazıları verilmiş

ve bu çalışmalarda ebeveyn tutum ve davranışları belirleyici nitelik taşımaktadır (Gül, 2012).

Türkçe literatürde yapılan araştırmalarda görüldüğü gibi okul öncesi eğitim kurumlarındaki dış mekan eğitim ortamlarının kalitesinin yapısal ve süreçsel boyutlarıyla birlikte ele alınarak çeşitli değişkenler açısından ele alınması gerekmektedir. Öğrencilerin sosyal duygusal gelişimlerinde dış mekan ortamlarının önemli katkılar sağladığı bilinmektedir. Dışarıda oyun fırsatları çocuklar küçük olduğu için bu fırsatların çocuklara ebeveynleri tarafından verilmektedir. Bu konuda ailenin bilgi ve bilinç seviyesi belirleyici etkiye sahiptir (Ata, 2016). Anne babaların oyuna bakış açıları, oyuna ilişkin algıları vb ile ilgili çalışmalar bulunmaktadır (Kalburan, 2014). Ancak dışarıda oyunun çocuğun sosyal duygusal gelişimiyle ilgili yararlarına ilişkin görüşlerini araştıran çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir.

Çocuklar dışarıda daha çok oynama ve kalma eğiliminde iken ailelerin bu konuda duyarlı ve fedakar olmaları konusunda destekleri genellikle sınırlı kalmaktadır (Erbay ve Saltalı, 2012). Çocukların akranlarıyla birlikte oynayabilmelerinde dış mekan oyunları önemlidir. Ebeveynlerin bu konudaki tutumları önemlidir. Bunun bilinmesiyle birlikte bu konuda ailelerin eğitim ve destek ihtiyaçlarına ilişkin çıkarımda bulunmak mümkün olabilecektir. Bu noktada anne-babaların dışarıdaki oyunların çocuklarının sosyal duygusal gelişime olumlu etkisine inanma ve gerekli kolaylığı çocuklarına sağlama konusunda çalışmalar yapılabilir (Yalçın, 2015). Bu doğrultuda yapılacak olan bu çalışmadan elde edilecek bulgular, alan yazındaki diğer çalışmaların sonuçları ile birleştiğinde sonraki çalışmalara ışık tutması beklenmektedir.

1.4. Varsayımlar

- Katılımcıların ölçme araçlarına gerçek ve samimi görüşlerini yansıttıkları varsayılmıştır.
- Araştırmada kullanılan ölçme araçlarının araştırmacının amacına uygun olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

- 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli ili resmi anaokullarında çocukları olan ebeveynlerin görüşleriyle sınırlıdır.
- Araştırmanın verileri “Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi” ile elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Dış mekân: Kabul duygusunun ve daha az kontrolün olduğu, değişim, belirsizlik ve risk içeren, çitlerle veya duvarlarla çevrili ve "açık" olarak tanımlanabilen dinamik bir ortamdır (Bilton, 2010; akt. Yalçın, 2015).

Sosyal - duygusal beceri: Sosyal duygusal gelişim, çocuğun kendini ifade edebilmesi, duygularını kontrol edebilmesi, kendisiyle ve çevresiyle barışık ve uyum içinde olabilmesidir (Kandır ve Alpan, 2008).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konuya ilişkin alan yazın taramasında ve bu alanda yürütülmüş ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Sosyal Duygusal Gelişim

Sosyal-duygusal gelişim okul öncesi dönemde çok önemlidir. Bu dönem çocuğun gelişiminde kritik bir evredir. Çocuğun yaşadığı topluma uyum ve sosyalleşme sürecinde diğer bireylerle sağlıklı etkileşimler kurma, duygularını ifade, sosyal-duygusal tepkilerini ayarlama, empati kurma, ilişki ağını genişletme gibi davranışlar içinde olması gerekmektedir. Bunlara ilaveten bağımsızlık davranışları, benlik saygısını kazanma, paylaşma ve işbirliği davranışlarını gösterme gibi yetenekleri olması gerekir.

Literatür taramasında sosyal duygusal gelişimden bahsedilirken; gelişim, olgunluk ve eğitim öğretimde elde edilmiş sosyal-duygusal kazanımdan bahsedilmektedir. Esas olarak sosyal-duygusal gelişim, hislerini tanıma ve kontrol etme, kişilerarası olumlu iletişim kurma, olumlu hedefler saptama, sorumluluk sahibi olma ve davranış problemleri sergilememe, etik kurallara uygun şekilde hareket etmeyi içermektedir (Payton vd., 2000; akt. Pilavcı, 2014). Araştırmacılardan bazılarının sosyal-duygusal alanı tanımlarken gelişimin sosyal alanına bazı araştırmacıların ise duygusal alanına önem verdiği görülmektedir (Denham'dan aktaran Gül, 2012). Kronolojik olarak sosyal duygusal gelişimin alandaki literatüre dayalı gelişimin sosyal yanlarını, insan ilişkilerini ve duygusal alanını içe dönük olma durumunun ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Yine de pek birçok araştırmacı sosyal gelişimin ve duygusal gelişimin birbirinin ayrılmaz bir parçası olduğu ve bu sebeple de bu iki gelişim alanının ayrılmayacağı konusunda aynı fikirdedir. Nihayetinde duygusal gelişim, sosyal gelişimin en temel kısmını oluşturmaktadır. Duygusal gelişim, biyolojik temelli olsa da olgunlaşma ve öğrenme süreçleriyle birlikte gelişmektedir. Öğrenmenin gerçekleşmesi için sosyalleşme, sosyal iletişim ve etkileşim gereklidir. Sonuç olarak, duygusal ve sosyal gelişim birbirleriyle iletişim içinde olan iki gelişimsel alandır (Kandır ve Alpan, 2008). Araştırmacılar sosyal duygusal gelişimi kesin bir ayırım yapmadan birbiriyle bağlantılı olarak ele almakta ve bir başlık altına toplayarak ele almaktadır. Literatürde bulunan tanımların ortak paydası ise sosyal-duygusal gelişim sağlıklı olduğunda olumlu hareketlerin yoğunlukla, olumsuz hareketlerin ise daha nadiren ortaya çıkması gerektiğidir.

Sosyal duygusal gelişimde olgunluk ve duygusal olgunluk alt boyutları olarak ele alınır. Sosyal beceri ve sosyal yetkinlik gibi kavramların birbirlerinin yerine kullanıldığı bazı durumlar olmuştur. Fakat sosyal olgunluk etkin sosyal becerilerin bir ürünüdür (McCabe ve Altamura'dan aktaran Pilavcı, 2014). Yine duygusal olgunluk da tesirli duygusal becerilerin bir sonucudur. Çocukların diğerleriyle sosyal etkileşimlerinin ne kadar yeterli oldukları sosyal yetkinlikleri ile ilgilidir. Başka bir açıklamayla sosyal ilişkiler kurma ve ilişkileri devam ettirme, işbirliği becerilerini gösterme ve sosyal alanlarda istekleri karşılama için davranışlarını ayarlayabilmeyi gerektirir (Han ve Kemple, 2006). Bu nedenle, sosyal olgunluğun esasen çocukların yaşlarıyla ve yetişkinlerle yaşantılarının nasıl olduğu ve nasıl faydalı ilişki içinde olduklarıyla ilgili olduğu söylenebilir. Duygusal yetkinlik ise, kendisiyle ilgili duyguları anlama ve diğerleriyle empati kurabilme, duygusal ipuçlarını değerlendirip, anlamlı ve yerinde tepkiler verme, dürtüselliği ve otokontrolü düzenleme becerilerini gerektirir (Denham'dan aktaran Erbay ve Saltalı, 2012). Bu iki alt boyutun sosyal duygusal gelişimi oluşturduğu söylenebilir.

Sosyal gelişim ve duygusal gelişim birbiriyle iç içe ve anlamlı ilişki içindedir. Bunun sebebi sosyal etkileşimlerin her zaman duyguları içinde barındırması ve çocukların duygusal sebeple sosyal-duygusal duyguları açıklama ve planlama, diğerlerinin yerine kendini koyabilme, karşılaşılan sorunlara çözüm bulabilme ve olumlu sosyal etkileşimlerde bulunabilme, vb. becerileri göstermeyi içinde barındırır (Denham'dan aktaran Erbay ve Saltalı, 2012). Sosyal-duygusal gelişimlerin bireylerin başarılı olması için en önemli ve ihtiyaç duyulan gelişimsel becerileridir. Sosyal-duygusal gelişim çocukların okul öncesi dönemde en güçlü temel oluşturulması gereken alandır. Bu dönemde çocuklar sağlam temel oluşturursa diğerleri ile güzel ilişkiler kurma, okul hayatında başarılı olma ve sağlıklı ruh hali geliştirebilme açısından olumlu etkilenirler. Okul öncesi zamanda sosyal-duygusal olgunluğa erişmemiş olan çocukların anaokuluna başladıklarında davranış problemleri yaşamaları, akademik hazır bulunuşluğa erişmemeleri, ilkokulda çok fazla etkileşimsel ve problem davranış sergilemeleri, sosyal olarak ve akademik açıdan uzun vadede problem sergileme olasılıklarını fazladır. Nihayetinde sosyal-duygusal yeterlilikler (öz yeterlilik, otokontrol, işbirlikçi hareket edebilme, görevlerini yerine getirme gibi.) ilerideki yaşantıda sosyal beceri ve akademik hayatı etkileyen olumlu okul hayatının alt yapısını belirlemektedir. Sosyal-duygusal olgunluk anlamlı bir öğrenme alanı yaratarak, öğrenmeyi desteklemektedir. Bunlardan

dolayı sosyal duygusal gelişimin desteklenmesi ve mutlaka öğrencilere kazandırılması gerekmektedir.

Sosyal duygusal gelişimi öğrencilerin bilişsel, fiziksel gelişimleriyle ailelerin ve çevrenin etkili olduğu söylenebilir. Çocukların bilinçli tercih ve seçimlerinin tam olamadığı yaş evresinde ise aile ve ebeveynlerin ilgi, destek ve eğilimleri bu konuda da daha belirleyici etkiye sahiptir. Bu nedenle ebeveynlerin özellikle dış mekanda oyunlar ve dış mekan kullanımlarına daha fazla fırsat verme davranışları ve öz verileriyle bunu desteklemeleri önem arz etmektedir (Erbay ve Saltalı, 2012).

Çocukların yaşlarına uygun olarak onların sosyal-duygusal alanlarını destekleyerek, çocukların duygusal iyilik halini ve hareketsel işlevlerini geliştirmek; erken çocukluk programlarının asıl amacıdır. İlkokula başlamadan önce çocukların sosyal duygusal alanlarında önemli ilerlemeler olmaktadır (Pilavcı, 2014). Okul öncesi eğitim kurumlarında sosyal becerilerinin bir taraftan planlanan etkinliklerle desteklenirken diğer yandan da yapılan ölçme değerlendirme uygulamaları ile izlenmesi gerekmektedir (Ömeroğlu, Büyüköztürk, Aydoğan, Çakan, Kılıç Çakmak, Özyürek, Gültekin Akduman, Günindi, Kutlu, Çoban, Yurt, Kogar ve Karayol, 2014).

Çocukların sosyal duygusal, bilişsel ve psikomotor gelişimlerinde dış mekân alanlarda oyunlar çok önemlidir. Çünkü çocuklar bu alanlardaki oyunlarını gerek planlama, kurgulama gerekse sergilemede hem birbirleriyle etkileşim kurmakta hem de hiç tanımadığı veya az tanıdığı diğer çocuklarla birlikte hareket etmektedir. Yine bu oyunlarda kazanmanın hazzını ya da kaybetmenin üzüntüsünü ölçülü bir şekilde yaşamaktadırlar. Bu durum sosyal duygusal gelişimde önemli yer etmektedir. Sosyal ve duygusal gelişimde dış alanlarda oynanan oyunların etkisinin çok büyük olduğu çalışmalarda vurgulanmaktadır (Gül, 2012; Erbay ve Saltalı, 2012).

2.2. Dış Mekân Eğitim Ortamlarının Önemi ve Çocukların Gelişim Alanları Üzerindeki Etkisi

Oyun alanları, çocukların sosyal, duygusal, bilişsel, fiziksel ve diğer tüm gelişim alanlarını destekleyen faaliyetleri yapılandırılmasına yönelik verim sağlamayı amaç edinen yaratıcı oyunların, doğal eleman oyunlarının, sessiz oyunların, ortak paylaşımında bulunan oyunların oynanmasına imkan veren, güzel tasarlanması ve idare edilmesi esas olan, çocukların büyük kas motor gelişim özelliklerine etki eden tasarım alanları olarak açıklanmaktadır (Arabacı ve Çıtak, 2017). Çocuklar sağlıklı bir şekilde gelişimlerine devam edebilmek için dış oyun alanlarında oynamaya ihtiyaç duymaktadır. Oyun alanı,

oyun oynanan zemin oyun oynanabilen yer olarak açıklanmaktadır ve sınırlı mekanlarda oynanan oyun alanları birçok materyali de içine barındırır (Pilavcı, 2014).

Dış mekan oyun ortamları, sahip olduğu belirli özellikleri ve zengin uyaranları nedeniyle, iç mekanların sağlayamayacağı farklı oyun fırsatları sunarlar (Bento ve Dias, 2017). İç mekanlarda uyulması gereken kurallar vardır ve iç mekanlardaki nesnelere belirli bir amacı vardır. Yaratıcılığı desteklediğini iddia eden oyuncakların bile çoğunlukla tek bir fonksiyonel role sahip olduğu söylenebilir. Bu da saatlerce oyun oynaması beklenen çocukların kendilerini sınırlı hissetmesini sağlar (Tandoğan, 2011). Oysa dış mekanda uyulması gereken daha az kural vardır. Doğada bulunan nesnelere özünde belirlenmiş herhangi bir işleve ya da kullanıma sahip olmadığı için, çocukların hayal güçlerini kullanmalarına ilham olurlar. Dış mekanda oynanan oyunlar, iç mekanların asla sağlayamayacağı şu üç fırsatı çocuklara sunar (Hanscom, 2016; akt. Arabacı ve Çıtak, 2017):

- ✓ Dış mekanlar mükemmel bir dengeye sahip duygusal deneyimler sunar.
- ✓ Dış mekanlar zihin için (düşünme, hayal kurma, problem çözme vb.) muhteşem bir ilham kaynağıdır.
- ✓ Dış mekanlar riskleri değerlendirmek ve ortaya çıkan zorluklarla baş etmek için gerekli fırsatları sunan ideal bir ortamdır.

Dış mekanlar ve buralarda oynanan oyunlar çocukların bütüncül gelişimlerini desteklemek için gerekli olan önemli bir ihtiyaçtır. Çocuklar dışarıda oynarken, kemik gelişimlerine, güçlü bir bağışıklık sistemine ve fiziksel aktiviteye katkıda bulunan güneş ışığına, doğal unsurlara ve açık havaya maruz kalırlar. Bu yüzden çocukların temiz hava, güneş ve gün ışığına olan gereksinimleri nedeniyle dışarıya çıkmaları gerekmektedir (Demir Öztürk, 2019).

Dış mekândaki oyunlar çocukların bütün gelişimi alanlarını destekler. Dış mekân oyunları, hareket etmeyi, keşfetmeyi, problem çözmeyi işleme hızını ve çocuğun akranlarıyla benzersiz faaliyetlere katılmasına imkan verir. Dış mekânlarda oynamak, çocukların uzun süre fiziksel etkinlik yapmalarına imkan verir. Bedensel etkinlikler ve doğa ile iç içe olmak çocukların duygusal ve fiziksel gelişimlerine büyük bir katkı sağlar (Arabacı ve Çıtak, 2017).

Çocuklara dış alanlarda koşma fırsatı tanıdığından tüm yaş gruplarındaki çocukların motor becerileri desteklenir; daha sağlıklı daha zinde bireyler olmaları için fırsat verir (Gül, 2012). Dış mekân oyunları çocukların doğal yaşamlarını bir parçasıdır. Bilişsel gelişimin olumlu yönde etkilenmesi, yaratıcı düşünmenin sağlanması ve

çocukların günlük hayattaki stresten uzaklaşmasına olanak sunar. Çocukların her gün en az 3 saat aktif olması önerilmektedir. Sağlık Enstitüsünün geliştirdiği Küçük Çocukların Obeziteden Korunması Politikası'na (2011) göre, her çocuğun saatte en az 15 dakika hareket halinde olması gerektiği söylenir. Ulusal spor ve fiziksel eğitim derneği (2009) de okul öncesi dönemdeki çocukların her gün en az 2 saat yapılandırılmış olsun ya da olmasın fiziksel faaliyetlerle uğraşması gerekliliğini vurgular (Ata, 2016).

Amerikan Pediatri Akademisi de çocukların sık sık dış mekânda oyun oynamalarının onların daha sağlıklı ve daha aktif bir yaşam sağlamaları için gerekli olduğunu belirtmektedir. Ayrıca söz konusu Akademi'ye göre, dış mekânda oyun oynamak gibi hareketli etkinliklere katılmanın, zihinsel sağlık, fiziksel gelişimi, D vitamini düzeyi, bilişsel ve duyuşsal gelişim bakımından faydalı olduğu söylenmektedir (Erbay ve Saltalı, 2012).

Su, kum, taş, toprak, yaprak, dal parçası, kabuk vb. gibi doğal materyaller çocuklara çok çeşitli duyuşsal deneyimler sağlar. Gerçek çamur içinde kirli ve dağınık olma hissi, çocuklara paha biçilmez zengin ve dokunsal bir deneyim sunar. Dokunma duyusu çeşitli dokunma deneyimlerine maruz kalarak gelişir ve esnek bir yapıya sahiptir. Çocuklar dokunsal deneyimleri esnasında farklı dokunma duyularına karşı toleranslarını arttırlar. Örneğin dış mekandaki bahçeyle ilgili uğraşlar çocuklara çok fazla duyuşsal yarar sağlar. Çocuklar dışarıda kazma ve sulama gibi ekim-dikim işleri yaparken, canlı bitkileri beslerken ve taze yiyecekleri adarken yeni olan şeyleri tolere etmeyi öğrenerek yemek kültürlerini genişletirler. Çocuklar bu esnada sadece yiyeceğin nereden geldiğini öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda koku, görme, duyma, tat alma ve hissetme duyularını kullanarak geliştirme fırsatı bulurlar (Hanscom, 2016). Doğal materyaller çok boyutlu olarak farklı şekillerde kullanılmaya eğilimlidir. Bu nedenle doğal materyaller oyun sırasında çocukların fikirlerini birbirleriyle paylaşmak için çocukları motive ederek hayal güçlerini harekete geçirir (Wilson, 2012).

Doğal bir ortamda oynanan yaratıcı oyunlar, çocukların sosyal becerilerinin gelişmesi için zengin fırsatlar sunarlar. Doğal dünya çocukların deneyimlerini ve keşiflerini başkalarıyla paylaşma konusundaki ilgisini teşvik edecek sayısız olasılık sunar. Dış mekan çocuklara doğal materyalleri kullanarak arkadaşlarıyla keşiflerini paylaşmak, tartışmak, problem çözmek ve oynamaktan keyif almak için çok fazla olanak sağlar. Ayrıca dış mekanda çocuklar yardımlaşma ve işbirliği gibi olumlu sosyal davranışları uygulama şansı bulurlar. Dış mekanda arkadaşlarıyla etkileşime geçmek, çocukların etkili iletişim becerilerini geliştirme fırsatı sağlar (Wilson, 2012).

Bunların yanı sıra çocuğun sosyalleşmesini, çevresi ile etkileşim içinde olması, hislerini paylaşması ve akranlarıyla ile birlikte içinde yaşadığı dünyayı tanımaya fırsat sunar. Çocuklar hayal gücü gelişir ve problem çözme imkanları bulurlar. Dış mekân ortamlarına çıkan çocuklar sınıf dışında da yaşlılarıyla ile işbirliği içinde hareket edip ve anlaşma fırsatı bulabilirler (Demir Öztürk, 2019).

Dış mekânda oyun oynamak çocuklar için bambaşka imkanlara yarar sağlar. White'a (2014) göre bu imkanlar;

- Çocukların hareketli, neşeli, sesli yerinde duramaz kişilikleri için dış ortamlar gerekli ortamları yaratır.
- Açık ve sağlıklı hava ve temiz havanın getirdiği olumlu hisler doğrudan tecrübe kazandırır.
- Doğada yaşayan diğer canlılarla temasta bulunmayı sağlar.
- Merak duygusuna, keşfetme, isteğine, yeniliklere açık olmaya, araştırmacı olmaya fırsatlar sağlar.
- Yeni tecrübeler kazandırması, deneyimlemesi için bulunmaz bir ortamı sağlayarak oynama ve iletişim kurma, imkanı verir.
- Bununla birlikte dinamiklik ve her duyuyu en derinine kadar harekete geçiren eşsiz bir çevre ortamı da sağlar.
- Beden zindeliği ve sağlığı için gerekli duyulan etkinliklere yer verir.
- Beyin ve sinir sistemi için gerekli olan hareket etme ve dinamik kalma yapılarının gelişmesini sağlar.
- Sosyal duygusal alanına olumlu deneyimler kazandırır
- Öz güvenini ve kişisel benliğini kazandırmaya yardımcı olur gelişmesini sağlar.
- Bütünlük kurma sosyalleşme için akranlarıyla ilişkiler geliştirmeye yardım eder ve etkileşimsel kabiliyetini ve diğerleriyle vakit geçirmeni zevkini yaşar.
- Zorluklara karşı mücadele etmeyi ya da kendini emniyete almayı nasıl başaracağıyla ilgili duyduğu gereksinimleri anlamasına fırsat sunar.
- Yapararak yaşayarak tecrübe edinmeyi, duyu ve duygularının kontrolünü en güzel şekilde öğretmek için gerekli ortam sağlar.

2.3. İlgili Araştırmalar

Alat, Akgümüş ve Cavalı (2012) tarafından yapılan araştırma okul öncesi öğretmenlerinin dış mekan etkinlikleri ile ilgili görüş ve uygulamalarını açığa çıkarmayı amaçlamıştır. Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı araştırma sonucunda,

öğretmenlerin dış mekan etkinlikleri ile ilgili genel olarak olumlu görüşlere sahip olmalarına rağmen, uygulamada dış mekan etkinliklerini yeteri kadar kullanmadıklarını ortaya koymuştur. Araştırmada öğretmenler dış mekan kullanımlarını sınırlayan kullanım engellerini fiziksel şartların yetersizliği, okul bahçelerindeki yetersiz güvenlik tedbirleri, kalabalık sınıflar, çocukların hasta olmasıyla ilgili kaygılar, velilerin olumsuz tepkileri olarak belirtmişlerdir.

Gül (2012) çalışmasında Adana’da 139 ebeveyn ile anket formu ile elde edilen verilerin analizi sonucunda ebeveynleri tarafından çocukların sadece haftada 2 gün ve 1 saatlik süreyle oyun parkına götürüldüğü ve bu parktaki salıncak, kaydırak, tahteravalli gibi oyuncakların fazla tercih edildiği sonucuna ulaşmıştır. Ebeveynlerin genellikle eve en yakın ve güvenli parkı seçtiği, parklarda yaşanan kazaların çoğunun çocuk dikkatsizlikleri, oyuncakların güvenli olmayışı ve aile ilgisizliğinden kaynaklandığı görülmüştür. Ebeveynlerin oyun parklarının güvenli, çeşidi bol oyuncaklarla güvenlikçilerin olduğu yerler olma beklentisini taşıdıkları sonucuna ulaşmıştır.

Erbay ve Saltalı (2012) çalışmalarında Konya’da 88 anne ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanarak ulaştığı verilerin analizi sonucunda çocukların okuldan arda kalan zamanlarını genellikle oyun oynama, TV izleme ile zaman geçirdikleri görülürken oyunlarını genellikle arkadaş ve anne-babalarıyla oynama yoluna gittikleri görülürken bunu da genellikle çocuklarının evdeki kendi odalarıyla salonda oynadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma da yine anneler çocuklarıyla oynamada yorgunlukları nedeniyle sorunlar yaşadıkları görülmüştür.

Kalburan (2014) “Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dış Mekanda Oyun Fırsatları ve Ebeveyn Görüşleri” çalışmasında Denizli’de 398 ebeveyn ile anket formuyla elde ettiği verilerin analizi sonunda çocukların genellikle günde bir kez dış mekânlarda oyun oynayabildikleri, genellikle çocuk parkı ve evin/apartman bahçesinin oyun alanı olarak kullandıklarını belirtmektedir. Çalışmada dış mekân kullanımı oyun esnasında çocukların yetişkin ya da kendisinden büyük kardeşinin gözetiminde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Dış mekânda oyun sırasında ebeveyn endişelerinin genel olarak trafik, kötülük potansiyeli olan yabancılar, yaralanma, kaçırılma tehlikesinden kaynaklanmıştır. Ebeveynlerin çocuklarının daha çok dış alanları kullanabilmeleri için çocuk parkı yapılması, yeşil alanların artırılması ve çocukların oyun alanlarında güvenliğin sağlanması gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

Tezel Şahin, Balcı, Aydın Kılıç ve Yazar (2015) araştırmalarında şehirde yaşayan 162 ve taşrada yaşayan 128 annesi ile görüşme yaparak görüşme sonucunda taşradaki

çocukların evde genellikle TV ile şehirdeki çocukların ise oyuncaklarla zaman geçirdikleri görülmüştür. Ayrıca taşradaki annelerin çocuklara dış mekanlarda oyun fırsatı verirken şehirdeki annelerin ancak bir yetişkin refakatinde izin verdiği, annelerin çocuklarıyla oyunlar oynadıkları, şehir anneleri ödüllendirme için çocuklarına oyuncak alırken taşradaki anneler ise çocukları istediği için oyuncak aldıkları sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca hem şehir hem de kırsalda yaşayan anneler, çocuklarıyla ara sıra oyun oynadıklarını belirtmişlerdir. Şehir merkezinde yaşayan annelerin daha çok çocuklarını ödüllendirmek için, kırsaldaki annelerin ise çocukları istediğinde oyuncak satın aldıkları saptanmıştır.

Yayla (2016) çalışmasında Denizli’de 602 ebeveyn den “Ebeveynlerin Çocuk Oyunları Hakkındaki Görüşleri”, “Oyuna Katılım” ve “Ebeveyn Tutum” ölçekleri ile topladıkları verilerin analizi sonucunda çocuk oyunları ile ilgili ebeveyn görüşlerinin baba eğitim seviyesine göre farklılık gösterdiği ancak aylık gelir düzeyine göre farklılık göstermemiştir. Ebeveynlerin çocuk yetiştirme konusunda demokratik anlayıştaki ebeveynlerin çocuk oyunları ile ilgili olumlu yaklaşımlar içinde oldukları ve çocuklarının oyunlarına çok fazla dahil oldukları görülmüştür.

Gökdoğan, Haşıl Korkmaz, Taner Derman (2019) araştırmalarında Bursa’da 16 baba ile yüz yüze görüşme yöntemiyle topladığı verilerin analizi sonucunda çocukların okul dışında genel olarak oyunlar oynadıkları, TV izledikleri, dijital oyunlarla vakit geçirdikleri görülmüştür. Bununla birlikte anne-baba ve arkadaşlarıyla daha fazla oyun oynadıkları görülürken bu oyunları ev içerisinde genellikle oturma ve kendi odalarında oynamaktadırlar. Babaların genel olarak yorgun olma veya zaman yetersizliğinden çocukları ile yeterli oynayamamada sorunlar yaşadıkları görülmüştür.

Demir Öztürk (2019) çalışmasında Hakkari-Çukurca’da yaşayan 137 ebeveyn ile yarı yapılandırılmış görüşme formu ile topladıkları verilerin analizi sonucunda çocukların ve ebeveynlerin oyunu eğlence olarak değerlendirdikleri ve çocukların oyuncaklar aracılığıyla ve genellikle kardeşlerle birlikte oynadığı ve eğlenerek öğrenmede oyunun çok önemli olduğu saptanmıştır. Oyun olarak ebeveyn-çocuk etkileşiminin yarım saat ile 2 saat arasında olduğu ve bu sürenin genellikle oyunlarla geçtiği görülürken oyunlarda teknolojik araç gereçlerin çok etkili olduğu ve yer aldığı tespitinde bulunmuştur.

Karaca ve Aral (2020) çalışmalarında Afyonkarahisar’da 650 ebeveynle “Erken Çocukluk Riskli Oyun Değerlendirme Aracı (EÇRODA)”nı kullanarak topladığı verilerin analizi sonucunda ebeveynlerin riskli oyunlarla ilgili görüşlerinin çocuklarının cinsiyete

göre farklılaşmadığı ancak ailedeki çocuk sayısı, anne-baba eğitim seviyesine göre farklılık olduğu saptanmıştır.

Aktaş Arnas, Sarıbaş (2020) Adana’da 398 ebeveynle “Ebeveynlerin ve çocukların açık hava oyun deneyimleri” ölçeği yardımıyla topladıkları verilerin analisi sonucunda z kuşağının ebeveynlerine göre dış mekanda oyunlarının çok az olduğu görülmüştür. Bunun nedenlerinin ise sağlık şartları, güvenlik endişesi, çevresel yetersizlikler, teknolojik aletlerin yaygın kullanımı olduğu görülmüştür.

Dalgar ve Kaytez (2021) çalışmalarında Burdur ilinde 24 anne ile görüşme formu yardımıyla yaptıkları görüşmeler sonucunda annelerin çoğunun çocuk parkalarının yakın ve ulaşılabilir olduğu ancak 4-6 yaş için güvenilir olmadığı, malzemenin yetersiz, eski ve bakımsız olduğu, 4-6 yaş grubu için uygun olmadığı, zemini kaygan, sert olduğu, tehlikeler barındırdığı, yetişkinler için uygun dinlenme alanlarının olmadığı ve güvenlik önlemlerinin yetersiz kaldığı vurgulanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma “betimsel tarama” modelinde ve nicel çalışma şeklinde yapılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte veya hali hazırda mevcut olan durumu kendi şartları içinde ve olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2012).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ilinde resmi anaokullarında çocuğu okuyan ebeveynler oluşturmaktadır. Araştırma katılımcıları alanı temsil edecek veliler arasından “kolay ulaşılabilir örnekleme” yöntemiyle seçilen ve anket sorularını eksiksiz dolduran 372 ebeveyne ulaşılarak veriler toplanmıştır. Ebeveynlerin kişisel bilgilerine ilişkin dağılımları Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. *Ebeveynlerin Kişisel Özellikleri Dağılımı*

Değişken	Kategori	n	%
Yaş	30 ve altı	86	23,1
	31-35	142	38,2
	36-40	104	28,0
	41 ve üzeri	40	10,8
Cinsiyet	Kadın	300	80,6
	Erkek	72	19,4
Meslek	Ev hanımı	118	31,7
	Öğretmen	94	25,3
	Serbest çalışan/İşçi	72	19,4
	Sağlık/Kamu çalışanı	88	23,7
Öğrenim Durumu	İlkokul/ortaokul mezunu	56	15,1
	Lise Mezunu	58	15,6
	Üniversite mezunu	214	57,5
	Lisansüstü mezunu	44	11,8
Çocuk sayısı	1	142	28,3
	2	168	45,2
	3 ve daha fazla	62	16,7

(Devamı arkadadır)

Tablo 3.1. *Ebeveynlerin Kişisel Özellikleri Dağılımı (Devamı)*

Değişken	Kategori	n	%
Anasınıfına giden çocuk yaşı	3 yaş	40	10,8
	4 yaş	109	29,3
	5 yaş	179	48,1
	6 yaş	44	11,8
Anasınıfına giden çocuk cinsiyeti	Kız	178	47,8
	Erkek	194	52,2

Tablo 3.1’de ebeveynlerin kişisel özellikleri dağılımı yer almaktadır. Tabloda görüldüğü gibi ebeveynlerin büyük oranda % 38,2 oranda 31-35 yaş aralığındakiler, % 80,6 oranda kadınlar, % 31,7 oranda ev hanımlarından oluşmaktadır. Ebeveynlerin % 57,5 oranda üniversite mezunu olduğu ve öğrenim seviyelerinin yüksek olduğu görülmüştür. Çocuk sayısı olarak % 45,2 oranda 2 çocuklu olduğu görülmüştür. Anasınıfına giden çocukların büyük oranda % 48,1 oranda 5 yaş evresinde ve büyük oranda % 52,2 oranda erkek çocuklara sahip oldukları görülmüştür.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri “Kişisel Bilgi Formu”, “Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi” ve “Dış Mekanda Oyunun Çocuğun Sosyal Duygusal Gelişimine Etkisine Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi” ile elde edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcıların cinsiyet, yaş, meslek, öğrenim durumu, çocuk sayısı, okul öncesi eğitime devam eden çocuk sayısı ve çocukların cinsiyetini belirlemeye yönelik toplam 6 soru bulunmaktadır.

“Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi”: Ebeveynlerin dış mekanda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerini tespit etmek amacıyla Cevher Kalburan’ın (2014) geliştirdiği anket 13 sorudan oluşmaktadır. 3 bölümden oluşan ankette 1. bölümde kişisel bilgiler, 2. bölümde dış mekan kullanımı ve 3. bölümde dış mekan kullanımında ebeveyn kaygı ve görüşlerini içeren sorular yer almaktadır.

“Dış Mekanda Oyunun Çocuğun Sosyal Duygusal Gelişimine Etkisine Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi”: çocuğun açık havada oynadığı oyunların çocuğun sosyal duygusal gelişimine etkisine yönelik ebeveynlerin görüşlerini tespit etmek amacıyla 20 maddeden oluşan bir anket geliştirilmiştir. Anketin geliştirilme sürecinde PAÜ öğretim üyesi Nilgün Cevher Kalburan’ın liderliğinde araştırmacının literatür taraması sonucunda

geliştirdiği anket iki alan uzmanının inceleme ve düzeltmesinden geçmiştir. Anket yazı dil anlatım özelliklerini karşılama ve anlam geçerliği bakımından 1 Türkçe ve 1 Türk dil ve Edebiyatı uzmanının denetimi ve düzeltmesinden geçerek son halini almıştır. Pilot çalışma olarak hem okul öncesi öğretmeni hem de ebeveyn olan 2 öğretmene uygulanmış ve anketin kullanılabilir ve yeterli olduğu görülmüştür. Bu aşamaları başarıyla geçen ölçek araştırmada kullanılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

2020-2021 eğitim öğretim yılında Denizli ili merkez ilçelerinde anasınıflarında öğrencisi olan ebeveynlerin anketlere verdikleri cevaplar bir istatistik programına kodlanarak girilmiş ve analizler bu verilerle yapılmıştır.

Öncelikle analizlerde kullanılacak tekniklere karar verebilmek için verilerin normal dağılım analizi basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) analizi ile test edilerek Tablo 3.2’de verilen bulgulara ulaşılmıştır.

Tablo 3.2. *Dış Mekan Oyun Fırsatları anketi ve Sosyal Duygusal Gelişim anketi Verilerinin Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness) Analizi*

anketler ve Alt Boyutları	Basıklık (Kurtosis) Değeri	Çarpıklık (Skewness) Değeri
Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi	,831	,937
Dış Mekânda Oyunun Çocuğun Sosyal Duygusal Gelişimine Etkisine Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi	1,183	-1,161

Tablo 3.2. incelendiğinde anketlerin “Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness)” değerlerinin -1,161 ile 1,183 aralığında değişiklik gösterdiği görülmüştür. Şencan (2002) çalışmasında -2 ile +2 arasındaki değerlerin normal dağılım kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bundan dolayı analizler parametrik testlerle yapılmıştır. Anlamlılık değeri $\alpha = .05$ olarak alınmıştır.

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi bulgularının yorumlanmasında kullanılan puan aralıkları şöyledir.

1,00-1,75	Hiçbir zaman
1,76-251	Ara sıra
2,52-3,25	Sık sık

3,26-4,00 Her zaman

Dış Mekan'da Oyunun Çocuğun Sosyal Duygusal Gelişimine Etkisine Yönelik Ebeveyn Görüşleri Anketi bulgularının yorumlanmasında kullanılan puan aralıkları şöyledir.

1,00-1,75 Kesinlikle katılmıyorum

1,76-2,51 Katılmıyorum

2,52-3,25 Katılıyorum

3,26-4,00 Kesinlikle katılıyorum

Ebeveynlerin kişisel özelliklerinin dağılımları frekans ve yüzde olarak analiz edilmiştir. Ebeveynlerin cinsiyet ile çocuklarının cinsiyetine göre analizlerde "t testi" yaş, meslek, öğrenim durumu ve çocuklarının yaşları gibi ikiden fazla değişkenlerin analizlerinde "tek yönlü varyans analizi (Anova)" analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda farklılık görülmesi durumunda farklılık olan grupları tespit amacıyla Post Hoc Tukey HSD testi kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR

Bu bölümde toplanan verilerin analiziyle elde edilen bulgular tablolar halinde verilerek açıklanmıştır.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Ebeveynlerin çocuklarına sundukları dış mekan oyun fırsatları oyun alanı, oyun sıklığı, oyun süresi ve oyun partneri açısından nasıldır?” biçiminde belirlenmiştir.

Okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik ortalamalar ve standart sapma sonuçları Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. *Ebeveynlerin Dış Mekanda Oyun Fırsatlarına İlişkin Görüşleri*

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	Düzeyi
a) Evin/Apartmanın bahçesi	372	2,67	,94	Sık sık
b) Evin/Apartmanın önündeki sokak	372	1,99	,64	Ara sıra
c) Mahalledeki Sokak araları	372	1,64	,89	Hiçbir zaman
d) Mahalledeki çocuk parkı	372	2,57	,82	Sık sık
e) Çocuk oyun parkı	372	2,02	,74	Ara sıra
f) Mesirelik alan (Örneğin; Çamlık Doğal Parkı gibi)	372	2,29	,60	Ara sıra
g) Okul bahçesi (okul saatleri dışında)	372	1,59	,79	Hiçbir zaman

Tablo 4.1.’de ebeveynlerin dış mekanda oyun fırsatlarına yönelik olarak en yüksek ortalamanın ($\bar{X}=2,67$) ortalamayla sık sık düzeyinde evin/apartmanın bahçesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu durum ebeveynlere göre dış mekan olarak ev/apartman bahçesinin çocuklarının kullanımına sunduğunu göstermiştir. Bunu ($\bar{X}=2,57$) ortalama ve sık sık düzeyinde mahalledeki çocuk parkı izlemiştir. Mahalledeki oyun parkının da sıklıkla çocukların dış mekanda oyunlarında tercih edildiğini göstermektedir. Bunların dışında mesirelik alanların ($\bar{X}=2,29$) ortalamayla ara sıra, çocuk oyun parkı ($\bar{X}=2,02$) ortalamayla ara sıra ve evin/apartmanın önündeki sokak ($\bar{X}=1,99$) ortalamayla ara sıra şeklinde dış mekan oyunlarında kullanıldığı görülmüştür. Ancak mahalledeki sokak araları

($\bar{X}=1,64$) ortalamayla ve okul bahçelerinin okul saatleri dışında ($\bar{X}=1,59$) ortalamayla hiçbir zaman kullanılmadığı görülmektedir.

Ebeveynlerin çocuklarının gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarıyla ilgili sıklık, süre, oyun partnerine ilişkin görüşleri Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. *Ebeveynlerin Çocuklarının Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarıyla İlgili Sıklık, Süre, Oyun Partnerine İlişkin Görüşleri*

	Kategori	f	%
Sıklık	Günde 1	128	34,4
	Günde 1 den fazla	68	18,3
	Haftada 1	22	5,9
	Sadece hafta sonları	50	13,4
	İki günde 1	26	7,0
	Ayda bir kaç kez	22	5,9
	Ayda 1	4	1,1
	Diğer	52	14,0
Süre	1 saat	96	25,8
	1,5-2 saat	142	38,2
	2,5-3 saat	76	20,4
	4 saatten fazla	58	15,6
Oyun Partneri	Kendi başına	34	9,1
	Yetişkin ile (anne, baba, dede, nine, bakıcı)	54	14,5
	Kardeşleri	54	14,5
	Arkadaşları	230	61,8

Tablo 4.2’de ebeveynlerin çocuklarının gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarıyla ilgili sıklık, süre, partner, duygu durumuna ilişkin görüşleri yer almaktadır. Tabloda da görüldüğü gibi ebeveynlerin çocuklarına dış mekanda oyun oynama fırsatını genellikle % 34,4 oranla günde bir defa verdikleri görülmektedir. Ebeveynlerden % 18,3’ü günde birden fazla, % 13,4’ü sadece hafta sonları, % 7’si iki günde bir defa bu fırsatı verirken % 1,1’i de ayda bir kez bu fırsatı sunmaktadır. Bu sonuçlar dış mekanda oyun fırsatının genel olarak günde bir kez ve birkaç kez verildiğini göstermektedir.

Dış mekanda geçirilmesine imkan verilen süre dağılımında en yüksek oranın % 38,2 oranla 1,5-2 saat ve % 25,8 oranla 1 saattir. Bu süre oldukça sınırlı ve az olmak birlikte çocukların gelişimlerinde önemli katkılar sunduğu söylenebilir.

Çocukların dışarda geçirdikleri sürelerde oyunlarında partner olarak büyük oranda % 61,8 oranla arkadaşlarıyla oynadıkları görülürken % 14,5’er oranlarla kardeş ve yetişkinlerle ve % 9,1 oranla kendi başlarına oyun oynadıkları görülmüştür. Akran

eğitimi, sosyalleşme, paylaşma, kazanma ve kaybetme, eğlenme gibi duyguların kazanılmasında bu durumlar oldukça önemlidir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşleri nelerdir? biçiminde belirlenmiştir.

Ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerine ilişkin ortalamalar ve standart sapma sonuçları Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. *Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşleri*

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	Düzeyi
1) Kendi duygularımı tanımasına yardımcı olur.	372	3,39	,64	Kesinlikle Katılıyorum
2) Kendi duygularımı uygun şekilde ifade etmesini kolaylaştırır.	372	3,43	,63	Kesinlikle Katılıyorum
3) Başkalarının duygularını anlamasına yardımcı olur.	372	3,33	,67	Kesinlikle Katılıyorum
4) Başkalarının duygularına uygun şekilde tepki vermesini destekler.	372	3,31	,59	Kesinlikle Katılıyorum
5) Tanımadığı çocuklarla kolayca kaynaşmasına yardımcı olur.	372	3,31	,68	Kesinlikle Katılıyorum
6) Farklı yetişkinlerle iletişim kurabilme becerisini geliştirir.	372	3,20	,74	Katılıyorum
7) Kendi haklarını korumayı öğrenmesini sağlar.	372	3,34	,62	Kesinlikle Katılıyorum
8) Başkalarının haklarını gözetmeyi öğrenmesini sağlar.	372	3,31	,61	Kesinlikle Katılıyorum
9) Yakın çevreyi tanımasını kolaylaştırır.	372	3,42	,59	Kesinlikle Katılıyorum
10) Doğa sevgisini pekiştirir.	372	3,53	,65	Kesinlikle Katılıyorum
11) Kendini tehlikelerden koruma becerisini geliştirir.	372	3,33	,62	Kesinlikle Katılıyorum
12) Arkadaşlarıyla sorunlarını çözebilmesini kolaylaştırır.	372	3,28	,65	Kesinlikle Katılıyorum
13) Toplumdaki farklı rol ve sorumluluklara sahip kişileri tanımasını sağlar.	372	3,27	,65	Kesinlikle Katılıyorum
14) Liderlik becerilerini geliştirir.	372	3,35	,59	Kesinlikle Katılıyorum
15) Değişik ortamlardaki kurallara uyma becerisini destekler.	372	3,40	,62	Kesinlikle Katılıyorum

(Devamı arkadadır)

Tablo 4.3. *Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşleri (Devamı)*

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	Düzeyi
16. Öfke, hayal kırıklığı gibi zorlu duygularla baş etme becerisini destekler.	372	3,37	,61	Kesinlikle Katılıyorum
17. Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade etmesini sağlar.	372	3,39	,59	Kesinlikle Katılıyorum
18. Başladığı bir işi bitirme becerisini güçlendirir.	372	3,24	,65	Katılıyorum
19. Karşılaştığı güçlükler karşısında dayanıklılığını arttırır.	372	3,37	,60	Kesinlikle Katılıyorum
20. Sorumluluk alma becerilerini geliştirir.	372	3,36	,63	Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 4.3'te ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşleri yer almaktadır. En yüksek ortalamanın ($\bar{X}=3,53$) ortalamayla "Doğa sevgisini pekiştirir." Maddesine "Kesinlikle katılıyorum" seviyesindedir. En düşük ortalamalar ise ($\bar{X}=3,20$) ortalamayla "Farklı yetişkinlerle iletişim kurabilme becerisini geliştirir." Ve "Başladığı bir işi bitirme becerisini güçlendirir." Maddelerine "Katılıyorum" seviyesindedir. Hiçbir maddede olumsuz ifade bulunmamaktadır. Diğer maddelere ise "Kesinlikle katılıyorum" şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu durum ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarının önemini çok iyi bildiklerini göstermektedir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi "Okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşleri

- Çocuğun cinsiyeti,
- Çocuğun yaşı,
- Ebeveynin öğrenim durumu,
- Ebeveynin mesleği,
- Ebeveynin çocuk sayısı değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?" şeklinde belirlenmiştir.

Ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin çocuğun cinsiyetine göre analizi Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4. *Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Çocuğun Cinsiyetine Göre Analizi*

Cinsiyet	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kız	178	3,35	,51	370	,28	,77
Erkek	194	3,34	,54			

Tablo 4.4'te görüldüğü gibi ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin çocuğun cinsiyetine göre farklılık göstermemektedir ($t_{(370)} = ,28$; $p > 0,05$). Buna göre çocukların cinsiyetinin kız ya da erkek olma durumuna göre farklılık göstermediği söylenebilir.

Ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin çocuğun yaşına göre analizi Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.5. *Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Çocuğun Yaşına Göre Analizi*

Yaş	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
3 yaş	40	3,53	,43	3-368	2,01	,11	Yoktur
4 yaş	109	3,30	,50				
5 yaş	179	3,32	,57				
6 yaş	44	3,39	,41				

Tablo 4.5'te görüldüğü gibi ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin çocuğun yaşlarına göre farklılık göstermediği ($F_{(3-368)} = 2,01$; $p > 0,05$) tespit edilmiştir. Buna göre çocukların yaşlarına göre ebeveynlerin görüşlerinde anlamlı farklılık olmadığı söylenebilir.

Ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin öğrenim durumlarına göre analizi Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. *Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Öğrenim Durumlarına Göre Analizi*

Öğrenin Düzeyleri	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
İlk ve Ortaokul Mezunu	56	3,23	,33	3-	5,88	,00*	Var
Lise Mezunu	58	3,21	,75	368			(1-4;
Üniversite Mezunu	214	3,36	,49				2-4;
Lisansüstü Mezunu	44	3,60	,41				3-4)

* $p < 0,05$

Tablo 4.6’da görüldüğü gibi ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin öğrenim durumlarına göre farklılık gösterdiği ($F_{(3-368)}=5,88; p<0,05$) tespit edilmiştir. Buna göre ebeveynlerin görüşlerinin öğrenim durumlarına göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Bu farkın kimler arasında olduğunu test etmek için Post Hoc Tukey analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda ilk ve ortaokul mezunları ile ($\bar{X}_{i0}=3,23$) lisansüstü mezunları ($\bar{X}_{LÜ}=3,60$) arasında, lise mezunları ile ($\bar{X}_L=3,21$) lisansüstü mezunları ($\bar{X}_{LÜ}=3,60$) arasında ve üniversite mezunları ile ($\bar{X}_Ü=3,36$) lisansüstü mezunları ($\bar{X}_{LÜ}=3,60$) arasında farklılık olduğu ve hepsinde de lisansüstü mezunlarının ortalamasının diğerlerinden yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre lisansüstü mezunlarının çocukların sosyal duygusal gelişimlerinde dış mekan oyunları konusunda diğerlerinden anlamlı biçimde farklı ve olumlu düşünmekte olduğu söylenebilir.

Ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin mesleklerine göre analizi Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7. *Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Mesleklerine Göre Analizi*

Meslekler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Ev hanımı	118	3,35	,41	3-	3,31	,02*	Var
Öğretmen	94	3,42	,54	368			(2-3)
Serbest çalışan ve işçi	72	3,18	,56				
Sağlık ve kamu çalışanı	88	3,39	,58				

* $p<0,05$

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin mesleklerine göre farklılık gösterdiği ($F_{(3-368)}=3,31; p<0,05$) tespit edilmiştir. Buna göre ebeveynlerin görüşlerinin mesleklerine göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Bu farkın kimler arasında olduğunu test etmek için Post Hoc Tukey analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda ebeveynlerden öğretmen olanlarla ($\bar{X}_ö=3,42$) serbest çalışan ve işçiler ($\bar{X}_{sçi}=3,18$) arasında farklılık görülmüştür. Ortalamalara bakıldığında öğretmenlerin ortalamasının serbest çalışan ve işçilerden yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre öğretmenlerin çocukların sosyal duygusal gelişimlerinde dış mekan oyunları konusunda serbest çalışan ve işçilerden anlamlı biçimde farklı ve çok daha olumlu düşündükleri söylenebilir.

Ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda

oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin çocuk sayılarına göre analizi Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8. *Ebeveynlerin Çocuklarının Sosyal-Duygusal Becerilerinin Gelişiminde Dış Mekânda Oyun Fırsatlarına Yönelik Görüşlerinin Çocuk Sayılarına Göre Analizi*

Çocuk sayısı	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
1	142	3,30	,51	2-369	1,79	,16	Yok
2	168	3,34	,56				
3 ve daha fazla	62	3,45	,42				

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin çocuk sayılarına göre farklılık göstermediği ($F_{(2-369)}=1,79$; $p>0,05$) tespit edilmiştir. Buna göre ebeveynlerin görüşlerinin çocuk sayıları az ya da çok ne olursa olsun dış mekanlarda oyunun çocukların sosyal duygusal gelişimlerini etkilerine ilişkin görüşlerinin benzer olduğu ve farklılık göstermediği söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

3-6 yaş çocuklarının sosyal-duygusal gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarının önemine ilişkin ebeveyn görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmada 372 ebeveyne ulaşılarak veri toplanmış ve analizler sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Ebeveynlerin dış mekanda oyun fırsatlarına yönelik olarak en fazla fırsat verdikleri alanın evin/apartmanın bahçesi olduğu görülmüştür. Bu alanı sıklıkla çocukların kullanımına izin vermektedirler. Bununla birlikte mahalledeki çocuk parkının da çocukların dış mekan oyun alanı olarak sık sık kullandırıldığı görülmüştür. Ebeveynlerin ev-apartman bahçesi ile mahalledeki oyun parklarını çocuklarının sıklıkla açık oyun alanı olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Çalışma bulgularının büyük ölçüde Kalburan (2014) çalışmasında ulaştığı çocukların genellikle günde bir kez dış mekânlarda oyun oynayabildikleri, genellikle çocuk parkı ve evin/apartman bahçesinin oyun alanı olarak kullandıkları dış mekân kullanımı oyun esnasında çocukların yetişkin ya da kendisinden büyük kardeşinin gözetiminde olduğu bulgularıyla örtüştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Yine Gül (2012) araştırmasında buna benzer şekilde çocukların sadece haftada 2 gün ve 1 saatlik süreyle oyun parkına götürüldüğü ve bu parktaki salıncak, kaydırak, tahteravalli gibi oyuncakların fazla tercih edildiği bulgusuyla benzerlik göstermiştir

Mesirelik alanların, çocuk oyun parklarının ve evin/apartmanın önündeki sokak aralarının ise ara sıra dış mekan oyun alanları olarak kullanıldığı görülürken mahalledeki sokak aralarıyla okul saatleri dışında okul bahçelerinin hiçbir zaman kullanılmadığı görülmüştür. Ebeveynlerin çocuklarının gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarını genellikle günde bir defa vermektedirler. Ebeveynlerden günde birden fazla ve sadece hafta sonları izin verirken ayda bir kez bu fırsatı sunanlarında ver olduğu görülmüştür. Dış mekanda oyun fırsatı genel olarak günde bir ve birkaç kez verilmektedir. Bu çocukların sosyal duygusal gelişimlerini olumlu etkilemekle birlikte yeterliği konusu ise tartışmalıdır. Araştırma bulgusunun Alat, Akgümüş ve Cavalı (2012) bulgusu olan dış mekan etkinliklerini yeteri kadar kullanılmadığı bulgusuyla benzerlik göstermektedir.

Dış mekanda geçirilmesine imkan verilen süre genel olarak 1,5-2 saat ve 1 saattir. Bu süreler az ve sınırlı olmakla birlikte çocukların gelişimlerinde önemli katkılar sunmaktadır. Bu sürenin yapılandırılarak artırılmasının 3-6 yaş dönemi için çok olumlu sonuçlar doğuracaktır. Çocukların dışarda geçirdikleri sürelerde genellikle arkadaşlarıyla

oynadıkları görülürken kardeşleri, yetişkinleriyle ve kendi başlarına da oyunlar oynadıkları görülmüştür. Akran eğitimi, sosyalleşme, paylaşma, kazanma ve kaybetme, eğlenme gibi duyguların kazanılmasında bu durumlar oldukça önemlidir. Buna en fazla fırsat veren mekanlar da dış-açık alanlardır. Araştırma bulgularının Demir Öztürk'ün (2019) çocukların ve ebeveynlerin oyunu eğlence olarak değerlendirdikleri ve çocukların oyuncaklar aracılığıyla ve genellikle kardeşlerle birlikte oynadığı bulgusuyla benzerlik göstermiştir.

Ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatları bağlamında bu oyunların doğa sevgisini pekiştirdiğini, farklı yetişkinlerle iletişim becerilerini geliştirdiğini ve başladığı işi bitirme becerisini güçlendirdiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Ebeveynlerin maddelerden hiç birine olumsuz görüş bildirmediikleri ve olumlu yönde görüş bildirdikleri görüldüğünden ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarının önemini çok iyi bildiklerini göstermektedir. Bulguların Demir Öztürk (2019)'ün oyunu eğlenceli, öğrenmede çok etkili gördüğü, Dalgar ve Kaytez'in (2021) çocukları parka götürdüğü ve çocuklarının gelişiminde büyük katkılar sağladığı yönündeki bulgularla benzerlikler göstermektedir. Ebeveynlerden babaların çocuklarıyla yeterince oyun oynamada zaman ve yorgunluk (Gökdoğan, vd., 2019) sorunu yaşadıkları görülürken annelerin de benzer sorunlar (Erbay ve Saltalı, 2012) nedeniyle dış mekan kullanımında çok cömert zaman ayıramadıkları görülmüştür.

Dış mekan oyunlarına fırsat verme de bunları kullanımında Pilavcı (2014) çalışmasında dış-açık oyun alanı, oyun oynanan zemin, oyun oynanabilen yer gibi sınırlı mekanlarda oynanan oyun alanlarından farklı olarak birçok materyali de içine barındırdığını ileri sürmektedir. Yine bu konuda Arabacı ve Çıtak (2017) çalışmasında bu konuyla ilgili açık alanda oyunlarla ortak paylaşımında bulunan oyunların oynanmasına imkan veren, güzel tasarlanması ve idare edilmesi esas olan, çocukların büyük kas motor gelişim özelliklerine etki ettiğini belirtmektedir. Yine Huz ve Kalburan (2017) çalışmalarında okul öncesi öğrencilerinin serbest alan kullanımlarına katılımlarının çok yüksek olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle dış mekan oyunları önemli olmakla birlikte yukarıda belirtilen hususlardan kaynaklı durumlar nedeniyle tanınan fırsatların değişken olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynlerin çocuklarının sosyal-duygusal becerilerinin gelişiminde dış mekânda oyun fırsatlarına yönelik görüşlerinin çocuğun cinsiyeti çocuğun yaşı ve çocuk sayısına göre farklılık göstermediği ancak ebeveynin

öğrenim durumu ve ebeveynin mesleğine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Farklılığın ebeveynin öğrenim durumuna göre lisansüstü mezunlarının çocukların sosyal duygusal gelişimlerinde dış mekan oyunları konusunda ilk ve ortaokul, lise ve üniversite mezunlarından biçimde farklı ve daha olumlu düşünmektedir. Mesleklerine göre öğretmenlerin ortalamasının serbest çalışan ve işçilerden yüksek olduğu, öğretmenlerin çocukların sosyal duygusal gelişimlerinde dış mekan oyunları konusunda serbest çalışan ve işçilerden anlamlı biçimde farklı ve çok daha olumludur. Bulgular Kandır ve Alpan, (2008) çalışmalarında vurguladığı sosyal duygusal gelişimin çocuklarda çok önemli olduğu ve desteklenmesi gerektiği bunun en önemli araçlarından birinin oyun ve açık alanlardaki etkinlikler olduğu bulgusuyla örtüşmektedir.

5.2. Öneriler

Ebeveynlere dış mekanda oyun ve dış mekan kullanımının çocukların gelişimi üzerinde etkilerini içeren bilgi ve paylaşımlar artırılarak daha fazla dış mekan kullanımları sağlanabilir. Bu konuda hem toplumsal bilinç hem de yerel idarelerin desteği artırılabilir.

Çocukların güvenle dış mekanları kullanabilecekleri sistem ve düzenlemeler yapılabilir. Parklar güvenlik kameralarıyla donatılabilir, güvenlikçiler istihdam edilebilir, gündüz de bekçiler görev yapabilir.

Çocukların eğlenceli ve güvenli bir şekilde kullanabilecekleri dış alanlar yaratılabilir. Mevcutlar iyileştirilebilir. Parkların kapasite ve donanımları yenilenebilir, sayıları artırılabilir.

Ebeveynlerin lisansüstü eğitim yapmaları özendirilebilir. Bu konuda uzaktan, açık öğretim vb. alternatifler sunularak destekler sağlanabilir.

Öğretmen olan ebeveynlerin diğer velileri dış mekan kullanımı ve avantajlarını anlatmaları teşvik edilebilir. Böylece diğer velilerin de daha fazla dış mekan kullanımları sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Aktaş Arnas, Y. ve Sarıbaş, Ş. (2020). Okul öncesi dönem çocukları ve ebeveynlerinin açık hava oyun deneyimlerinin incelenmesi, *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 10(2), 2020, 373-398
- Alat, Z., Akgümüş, Ö. ve Cavalı, D. (2012). Okul öncesi eğitimde açık hava etkinliklerine yönelik öğretmen görüş ve uygulamaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (3), 47-62.
- Arabacı, N. ve Çıtak, S. (2017). Okul öncesi dönemdeki çocukların “oyun” ve “dış mekan (bahçe)” etkinlikleri ile ilgili görüşlerinin incelenmesi ve örnek bir bahçe düzenleme çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 11(21), 28-43.
- Ata, S. (2016). *Okul öncesi öğretmenlerinin dış mekanda oyun uygulamaları ve çocukların dış mekanda oyun oynamalarına ilişkin görüşlerinin incelenmesi* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bento, G. & Dias, G. (2017). The importance of outdoor play for young children’s healthy development. *Porto Biomedical Journal*, 2 (5), 157–160.
- Biehl, K. (2011). Türkiye’de okul öncesi eğitimde kalite standartları durum analizi raporu. *Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi*. İstanbul: AÇEV.
- Burçak, F. (2016). *Okul öncesi eğitim ortamlarındaki dış mekân kalitesi ile dış mekân ortamlarına ilişkin öğretmen algıları ve kullanımlarının belirlenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Cevher Kalburan, N. (2014). Okul öncesi dönem çocuklarının dış mekanda oyun fırsatları ve ebeveyn görüşleri. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 32, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21093/227172>
- Çelik, A. (2012). Okul öncesi eğitim kurumlarında açık alan kullanımı: Kocaeli örneği. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 43(1), 79-88.
- Dalgar, G. ve Kaytez, N. (2021). *Çocuk Oyun Parklarının Annelerin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, 14. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi Tam Metinleri, ISBN: 978-605-74907-8-0, <https://www.recentsocialstudies.org/tr/>
- Demir Öztürk, E. (2019). Ebeveyn bakış açısıyla oyun: Çukurca ilçesi örneği, *İlköğretim Online*, 2019; 18 (4): s.1938-1955. [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> doi:10.17051/ilkonline.2019.639367
- Erbay, F. ve Saltalı, N. (2012). Altı yaş çocuklarının günlük yaşantılarında oyunun yeri ve annelerin oyun algısı. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (2), 249-264.

- Gökdoğan, Ç., Haşıl Korkmaz, N. ve Taner Derman, M. (2019). Otomotiv Sanayinde Üretim İşçisi Olarak Çalışan Babaların 5-6 Yaş Çocuklarının Günlük Yaşantısında Oyunun Yerine Yönelik Algıları. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 4 (1), 1-12.
- Gönen, M. ve Saranlı, A., G. (2014). Okul öncesinde Kapalı ve Açık Hareket Alanlarının Yeterliliğinin Değerlendirilmesi: Başkent Ankara örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3 (3), 409-419.
- Gül, E. D. (2012). Ailelerin Çocuk Bahçelerine ve Çocuk Bahçelerindeki Materyallere Bakış Açılarının İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21 (3), 261-273. <https://dergipark.org.tr/en/pub/cusosbil/issue/4391/60390>
- Han, H. S., & Kemple, K. M. (2006). Components of social competence and strategies of support: Considering what to teach and how. *Early Childhood Education Journal*, 34(3), 241–246.
- Hanscom, A. J. (2016). *Balanced and barefoot: How unrestricted outdoor play makes for strong, confident, and capable children*. Oakland, CA: New Harbinger Publications.
- Huz, Ç ve Kalburan, N. (2017). Eko-okul olan ve olmayan anaokullarının bahçe özellikleri ile öğretmenlerin bahçe özellikleri ve kullanımına ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 16 (4), 1600-1620. doi: 10.17051/ilkonline.2017.342979.
- Kaçan, M. O., Halmatov, M. ve Kartaltepe O. (2017). Okul öncesi eğitim kurumları bahçelerinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 1 (1), 60-70.
- Kalburan, N. C. (2014). Denizli ilinde bulunan resmi ve özel anaokulu bahçelerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, 99-113.
- Kandır, A. ve Alpan, Y. (2008). Sosyal duygusal değerlendirme aracının (ITSEA) farklı ekonomik düzeylerde uygulanması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 41-61.
- Karaca, N. H. ve Aral, N. (2020). Anne babaların çocukların oynadıkları riskli oyun ile ilgili görüşlerini etkileyen etmenlerin incelenmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 5:2, 72-86. doi: 10.37754/ 775458.2020.525
- Karasar, N. (2012) *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler ve teknikler*, İstanbul: Nobel Yayıncılık.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), (2014, Temmuz 26). *Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/1703.pdf> adresinden alıntılanmıştır.
- OECD, (2006). Starting strong II: Early childhood education and care, OECD, Paris. Retrieved from <http://www.oecd.org/education/school/37417240.pdf>.

- Ömeroğlu E., Büyüköztürk Ş., Aydoğan Y., Çakan M., Kılıç Çakmak E., Özyürek A., Gültekin Akduman G., Günindi Y., Kutlu Ö., Çoban A., Yurt Ö., Kogar H. Ve Karayol S. (2014). Okul öncesi sosyal beceri değerlendirme ölçeği öğretmen formunun geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik analizleri. *Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(8), 37-46.
- Pilavcı, G. (2014), “Oyun” kavramı ve mimari tasarıma kattığı farklı boyutlar: oyun alanları ve oyun mekânları üzerine bir inceleme, Yüksek lisans tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi, İstanbul
- Tandoğan, O. (2011). İstanbul’da “çocuk dostu kent” için açık alanların planlama, tasarım ve yönetim ilkelerinin oluşturulması. Doktora tezi. İstanbul teknik üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul
- Taylor, S.I. & Morris, V.G. (1996). Outdoor play in early childhood education settings: Is it safe and healthy for children? *Early Childhood Education Journal*, 23, 153-157.
- Tezel Şahin, F., Balcı, A., Aydın Kılıç, Z. A., Yazar, A. (2015). Erzurum örnekleminde şehir merkezi ve kırsal bölgede yaşayan annelerin çocuklarının oyun ve oyuncakları hakkındaki görüşlerinin incelenmesi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4),298-311.
- White, J. (2014). *Playing and learning outdoors*. Second Edition by Routledge.
- Wilson, R. (2012). *Nature and Young children: Encouraging creative play and learning in natural environments* (2nd ed.). New York, NY: Routledge.
- Yalçın, F. & Tantekin Erden, F. (2018). Risky Play in Early Childhood Education: A Risk Worth Takın . *İlköğretim Online*, 17 (4) , 1847-1860. doi: 10.17051/ilkonline.2019.506862
- Yayla, M. (2016). *Ebeveynlerin çocuk oyunları hakkındaki görüşleri ve çocuklarının oyunlarına katılımları ile ebeveyn çocuk yetiştirme tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli

EKLER

Ek 1: Denizli il Milli Eğitim Müdürlüğü Veri Toplama İzin Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 10.11.2021-127559

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-36556711
Konu : Anket Uygulama İzni

09/11/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 31.10.2021 tarihli ve 122554 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel, Eğitim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi (İÖ) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sümeyye ARPUK, 5-6 Yaş Çocukların Sosya-Duygusal Gelişiminde Dış Mekanlarda Oyun Fırsatlarının Öneminde İlişkin Ebeveyn Görüşleri" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze başta resmi ana sınıfları ve resmi bağımsız anaokullarında öğrenim gören öğrencilerin velilerine uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde denetimli ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da müberrur ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhüname"nin 16. Maddesi gereği sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
09/11/2021
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Mekenzefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@sa01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüsriye ERKOÇ-V.H.K.İ. / Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evrakorg.meb.gov.tr> adresinden 498c-fca7-375b-a77c-96fc koda ile teyit edilebilir.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5256&eD=BS4NAUMJ4L&eS=127559> adresinden yapılabilir.

Ek 2: Veri Toplama Aracı Kullanım İzni

← Fwd: ölçek izin

Sümeyye Arıtürk <sumeyyeariturk20@gmail.com>

1.11.2021 Pzt 18:57

Kime: Siz

----- Yönlendirilmiş ileti -----

Gönderen: **Nilgün Kalburan** <nckalburan@gmail.com>

Tarih: 8 Ekim 2021 Cuma

Konu: ölçek izin

Alıcı: Sümeyye Arıtürk <sumeyyeariturk20@gmail.com>

Merhaba Sümeyye,

Veri toplama aracını kullanabilirsiniz. Çalışmanızda başarılar dilerim.

Nilgün Kalburan

Sümeyye Arıtürk <sumeyyeariturk20@gmail.com>, 8 Eki 2021 Cum, 13:35 tarihinde şunu yazdı:

İyi günler hocam,Pamukkale Üniversitesi Okul Öncesi Tezsiz Yüksek Lisans bölümünde dönem sonu bitirme projesi olarak '3-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Duygusal Gelişiminde Dış Mekanda Oyun Fırsatlarının Önemine İlişkin Ebeveyn Görüşleri' konusunda araştırma yapmak istiyorum.Veritoplama aracı olarak sizin '0-6 yaş Çocuklarının Dış Mekanda oyun fırsatlarını Belirlemeye yönelik ölçeğinizi izin verirsiniz kullanmak istiyorum.Teşekkür ederim,İyi çalışmalar.

ÖZGEÇMİŞ